

Πώς πήραν το όνομά τους οι ημέρες;

- Αντιστοιχίστε τις ημέρες με βάση τη λέξη από όπου προέρχεται το όνομά τους και βρείτε τι σημαίνει η καθεμία:

ΗΜΕΡΑ	ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΞΗ
Κυριακή •	• Τέταρτος
Δευτέρα •	• Shabbat (Ημέρα ανάπαυσης, Ημέρα Κρόνου=Saturn)
Τρίτη •	• Προετοιασσία
Τετάρτη •	• Δεύτερος
Πέμπτη •	• Τρίτος
Παρασκευή •	• Κύριος (Ημέρα Κυρίου και Ήλιου=Sun)
Σάββατο •	• Πέμπτος

ΗΜΕΡΑ	ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΞΗ
Κυριακή •	• Προετοιασσία για την αργία του Σαββάτου
Δευτέρα •	• Τέταρτη ημέρα προετοιασσίας για την αργία
Τρίτη •	• Ημέρα ανάπαυσης (αργία)
Τετάρτη •	• Δεύτερη ημέρα προετοιασσίας για την αργία
Πέμπτη •	• Ημέρα του Κυρίου
Παρασκευή •	• Τρίτη μέρα προετοιασσίας για την αργία
Σάββατο •	• Πέμπτη μέρα προετοιασσίας για την αργία

- Πώς λέγεται το Σάββατο στα αγγλικά; _____
Γιατί; _____
- Πώς λέγεται η Κυριακή στα αγγλικά; _____
Γιατί; _____

Η αρίθμηση των ημερών του μήνα δεν ήταν συνεχής, αλλά γινόταν με αναφορά σε σταθερά χρονικά σημεία του μήνα: τις *καλένδες* (πρώτη μέρα του μήνα), τις *νόνες* (8η μέρα πριν την πανσέληνο) και τις *ειδούς* (μέρα της πανσελήνου).

Σε βυζαντινή επιγραφή διαβάζουμε ότι ο Δημήτριος πέθανε *προ δεκαπέντε καλανδών Μαρτίων ημέρα Κρόνου*.

Υπολογίστε την ημέρα και την ημερομηνία:

Αλλοτινά και τωρινά πρόσωπα του χρόνου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Χορηγός:

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εκπαιδευτικά Προγράμματα

Πώς μετρούσαν οι βυζαντινοί τα έτη;

Με το επώνυμο έτος που δηλώνει το έτος ανόδου ενός προσώπου σε πολύ υψηλό αξίωμα, όπως στο αξίωμα του υπάτου (4ος-6ος αιώνας).

Βρείτε στα αριστερά της αίθουσας 1 τη μαρμάρινη επιγραφή του διακόνου Ανδρέα. Στον 3ο & 4ο στίχο αναφέρεται ότι ο Ανδρέας πέθανε δέξ μ(ετά) την υπ[ατείαν] Φλ[αβίων] Λαμπαδίου/[και] Ορέ-
στου... (δυο χρόνια μετά από το έτος που ύπατοι έγιναν οι Λαμπάδιος και Ορέστης).

Οι Λαμπάδιος και Ορέστης έγιναν ύπατοι το 530 μ.Χ.

▶ Πότε πέθανε ο διάκονος Ανδρέας;

Με το έτος της ανόδου του αυτοκράτορα στο θρόνο (6ος-7ος αιώνας).

Βρείτε στα δεξιά της αίθουσας 2 το χάλκινο νόμισμα του αυτοκράτορα Ιουστινιανού Α' (527-565 μ.Χ.).

Στα αριστερά και τα δεξιά της πίσω όψης του αναγράφεται ANNO XIII.

▶ Ποιο έτος (anno) είναι το XIII;

I	1
II	2
III	3
IV	4
V	5
VI	6
VII	7
VIII	8
IX	9
X	10

▶ Πότε εκδόθηκε το νόμισμα;

Με το έτος κτίσεως, δηλαδή δημιουργίας, του κόσμου, που αντιστοιχεί με το 5508 π.Χ. (7ος-8ος αιώνας).

Σε βυζαντινή επιγραφή του Μουσείου διαβάζουμε:

Ο ιερομόναχος Ισαάκ πέθανε το έτος 6856 από κτίσεως κόσμου.

6856
- 5508

▶ Υπολογίστε πότε πέθανε ο ιερομόναχος με τον δικό μας τρόπο μέτρησης των ετών.

▶ Το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού άνοιξε το έτος 7502 από κτίσεως κόσμου. Πότε είναι αυτό;

Πώς πήραν το όνομά τους οι μήνες;

Οι Βυζαντινοί χρησιμοποιούσαν το Ιουλιανό ημερολόγιο που καθιερώθηκε στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία το 46 π.Χ. από τον αυτοκράτορα Ιούλιο Καίσαρα.

Με το *Ιουλιανό* ημερολόγιο η αρχή του έτους καθιερώθηκε την 1η Ιανουαρίου (ενώ παλαιότερα η *Πρωτοχρονιά* ήταν την 1η Μαρτίου). Από τον 20ο αιώνα χρησιμοποιούμε το *Γρηγοριανό* (από τον πάπα Γρηγόριο ΙΓ΄) ημερολόγιο.

- Αντιστοιχίστε τους μήνες με βάση τη λέξη από όπου προέρχεται το όνομά τους και βρείτε τη σημασία τους:

ΜΗΝΑΣ	ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΞΗ
Ιανουάριος •	• Mars (= Άρης)
Φεβρουάριος •	• Maja (= Μαία)
Μάρτιος •	• Juno (= Ήρα, Ιούνιος Βρούτος)
Απρίλιος •	• Octo (= οχτώ)
Μάιος •	• Februare (= εξαγνίζω)
Ιούνιος •	• Novem (= εννέα)
Ιούλιος •	• Decem (= δέκα)
Αύγουστος •	• Aprire (= ανοίγω)
Σεπτέμβριος •	• Janus (= Ιανός)
Οκτώβριος •	• Augustus (= Σεβαστός)
Νοέμβριος •	• Septem (= επτά)
Δεκέμβριος •	• Julius (= Ιούλιος Καίσαρας)

ΜΗΝΑΣ	ΣΗΜΑΙΝΕΙ
Ιανουάριος •	• Αυτόν τον μήνα ανθίζουν τα λουλούδια
Φεβρουάριος •	• Ιούνιος Βρούτος, πρώτος ύπατος της Ρώμης
Μάρτιος •	• Ο έβδομος μήνας (δεκάμηνο ημερολόγιο)
Απρίλιος •	• Πινόταν γιορτές προς τιμή των νεκρών
Μάιος •	• Ο όγδοος μήνας (δεκάμηνο ημερολόγιο)
Ιούνιος •	• Γιορτές προς τιμή του θεού κάθε αρχής
Ιούλιος •	• Ο ένατος μήνας (δεκάμηνο ημερολόγιο)
Αύγουστος •	• Ο δέκατος μήνας (δεκάμηνο ημερολόγιο)
Σεπτέμβριος •	• Γιορτές προς τιμή της Ήρας, μητέρας του Άρη
Οκτώβριος •	• Αυτόν τον μήνα γεννήθηκε ο Ιούλιος Καίσαρας
Νοέμβριος •	• Η θεότητα που συμβολίζει τη γονιμότητα
Δεκέμβριος •	• Αφιερωμένος στον Οκταβιανό Αύγουστο